

Regionaal Veiligheidsplan 2011
regio Amsterdam-Amstelland

Vastgesteld door het Regionaal College Amsterdam-Amstelland, 9 mei 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Regionale prioriteiten	4
3. Landelijke beleidsprioriteiten politie en de relatie met de regio	8
4. Monitoring	10

1. Inleiding

Voor u ligt het regionale beleidsplan 2011 van de regio Amsterdam–Amstelland. In onze regio wordt sinds 2007 gewerkt met een Regionaal Veiligheidsplan. De eerste planperiode betrof 2007–2010/2011. Reeds in 2009 is gestart met de voorbereidingen voor een nieuw, 4-jarig, beleidsplan, dat de periode 2011–2014 zou betreffen.

Dit plan was (eind 2010) al in een afrondend stadium toen een drietal ontwikkelingen noopten tot nadere beschouwingen van de geformuleerde prioriteiten en doelstellingen:

1. de wens te komen tot een Aanpak top 600 (zie paragraaf 2.1)
2. de omvangrijke zedenzaak in Amsterdam, die in december 2010 aan het licht kwam: deze zaak had en heeft gevolgen voor de beschikbare (recherche) capaciteit en daarom ook voor de mogelijke inzet op andere prioriteiten, waaronder de thema's zoals die toen in de planvorming waren opgenomen
3. de aanstaande nieuwe landelijke prioriteiten, welke een doorvertaling dienden te krijgen in de regionale beleidsplannen

In januari 2011 heeft het Regionaal College daarom besloten om de vaststelling van het RVP 2011–2014 uit te stellen, om zo de gevolgen van bovenstaande ontwikkelingen in het plan te kunnen verwerken. Tot de vaststelling van het nieuwe plan zouden de prioriteiten van 2010 worden gecontinueerd, aangevuld met de Top 600-aanpak.

Ondertussen zijn op 22 februari jl. de transitieafspraken getekend tussen de minister van Veiligheid en Justitie, het Korpsbeheerdersberaad en het College van Procureurs–Generaal. Deze afspraken zijn bedoeld om de overgang van regionale naar nationale politie snel en soepel te laten verlopen. In die afspraken is ook een bepaling opgenomen over de regionale beleidsplannen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen het jaar 2011 en de periode 2012–2014. Voor 2011 is afgesproken dat voor 1 juni a.s. een regionaal beleidsplan van beperkte omvang gereed is in iedere politieregio. Najaar 2011 moet het driejarige plan gereed zijn. De precieze wijze waarop dit inhoud moet gaan krijgen wordt nog nader bepaald, omdat dit mede samenhangt met de bepalingen in de nieuwe Politiewet en de precieze doorwerking van de landelijke prioriteiten.

Deze knip wordt dus ook in de regio Amsterdam–Amstelland gemaakt. De gemaakte afspraak in het Regionaal College van januari jl. wordt nu uitgewerkt conform de gemaakte transitieafspraken: voor 2011 is onderhavig plan gemaakt “van beperkte omvang, waarin specifiek wordt ingegaan op de verwezenlijking van de doelstellingen in 2011 en een doorkijk wordt gegeven op welke wijze de landelijke doelstellingen kunnen worden verwezenlijkt voor de jaren 2012–2014”.

Het eerder verrichte werk voor het meerjarig beleidsplan wordt betrokken bij het dit najaar vast te stellen plan voor de periode 2012–2014.

Allereerst zullen de regionale prioriteiten voor 2011 worden benoemd, waarna de doorvertaling van de landelijke prioriteiten volgt. Tot slot komt de monitoring aan bod.

2. Regionale prioriteiten 2011

Door de in de inleiding benoemde ontwikkelingen is het jaar 2011 een 'tussenjaar' geworden. Het is het uitloopjaar van het eerste RVP, dat de periode 2007-2010/2011 besloeg, en ook de aanloop naar het nieuwe meerjarenplan voor periode 2012-2014. Concreet betekent dit dat de prioriteiten uit het eerste RVP ook in 2011 aandachtspunten blijven (zoals ook in besluit van Regionaal College van januari 2011 al was benoemd), maar dat de belangrijkste focus ligt op de nieuwe aanpak Top 600. Het jaar 2011 zal een transitiejaar worden, waarin we vanuit de aanpak van de afgelopen jaren toewerken naar een regionale persoonsgerichte aanpak van de notoire plegers van high impact delicten middels repressieve en proactieve interventies. Bovendien wordt in 2011 het onderwerp zeden extra benadrukt.

2.1 Prioriteiten uit RVP 2007-2010/2011

Het eerste Regionaal Veiligheidsplan kende de volgende speerpunten:

- overlast in publieke ruimte
- jeugd
- veelplegers
- gebieden
- zware criminaliteit
- prioritaire delicten (geweld, vermogen, discriminatie)
- afspraken regionaal convenant (= landelijke prestatieafspraken)

De inspanningen die de afgelopen jaren op elk van deze terreinen zijn geleverd worden in 2011 voortgezet en zullen ook worden gemonitord in de 4 maandelijksse Regionale Veiligheidsrapportage (op zelfde wijze als dit in afgelopen jaren is gebeurd).

Uitzondering hierop zijn (deels) de prioritaire delicten en de afspraken uit het regionaal convenant. Dit laatste punt is in 2011 niet meer aan de orde, nu er nieuwe landelijke beleidsprioriteiten politie zijn benoemd. Zie hiervoor hoofdstuk 3.

De afgelopen jaren is ingezet op bestrijding van genoemde prioritaire delicten en is ontwikkeling ook telkens gemonitord. Dit zal ook in 2011 zo zijn. Daarnaast zijn er in de loop van de planperiode nog twee delicten bijgekomen, overvallen en woninginbraak. Deze worden nu, evenals geweld (openlijk geweld en zware mishandeling) en vermogen, meegenomen in de aanpak Top 600 (zie paragraaf 2.2). Maar gezien de aard en omvang van deze delicten in onze regio, en de gefaseerde opbouw van de aanpak Top 600, zal er in 2011 ook een specifieke focus (en prioriteitsstelling) op deze delicten zijn met als doel: het terugdringen van het aantal overvallen en inbraken.

Onderdeel van geweld in de vorige planperiode is ook de aanpak huiselijk geweld. Deze maakt geen deel uit van Top 600, maar zal als apart thema in 2011 een speerpunt blijven.

2.2 Top 600-aanpak

De objectieve veiligheidscijfers in de regio Amsterdam-Amstelland hebben zich de afgelopen jaren over het algemeen in positieve zin ontwikkeld. Toch voelen inwoners zich niet altijd (subjectief) veiliger. Het aantal misdrijven en overtredingen mag gedaald zijn, de delicten zelf lijken steeds zwaarder te worden.

Daarbij is opvallend, dat juist bij een steeds jongere groep criminelen overvallen en geweld gepaard gaan met wapenbezit en wapengebruik. Bovendien, overvallen, straatroven, geweldsmisdrijven en woninginbraken zorgen voor veel onrust en onveiligheidsgevoelens. De impact op de slachtoffers en hun directe omgeving is groot.

Deze constatering was voor bestuur, Openbaar Ministerie en politie aanleiding om de aanpak van doelgroepen te combineren met de bestrijding van geweld, overvallen, woninginbraken en overlast in de zogenoemde Top 600-aanpak, die op 1 maart 2011 van start is gegaan. In deze aanpak komt de prioritering op de doelgroepen jeugd en veelplegers en op de thema's geweld, overvallen, woninginbraken en aan criminaliteit gerelateerde overlast samen. In dit plan wordt kort ingegaan op de aanleiding voor de Top 600-aanpak, het beoogde doel en de doelstellingen. Gedetailleerde informatie, inclusief een beschrijving van de werkwijze en de te leveren inspanning door alle partijen, is te vinden in het *Regionale plan van aanpak Top 600*.

Aanleiding

In 2009 nam het aantal jonge verdachten (personen tussen 12 en 24 jaar) van overvallen ten opzichte van 2008 met 50 toe, van 182 naar 232. Bij woninginbraken is het aantal verdachten tussen 2004 en 2009 bijna verdrievoudigd: van 66 daders in 2004 naar 176 in 2009. Bij straatroven en geweldsmisdrijven (zwere mishandeling en openlijk geweld) is het aantal aangehouden jeugdige verdachten groot. Voor mishandeling, bedreiging en openlijk geweld gaat het jaarlijks om tussen 2500 en 3000 jonge daders. Bij straatroven gaat het om ruim 500 jeugdige verdachten per jaar. Jeugdige verdachten zijn jaarlijks betrokken bij ongeveer 170 geweldsmisdrijven met een vuurwapen.

Elk politiedistrict kent zijn eigen 'pappenheimers'. Het gaat in de meeste gevallen om jonge mannen (ca. 70% van doelgroep is tussen de 15 en 28 jaar) die in de eigen buurt, de eigen gemeente en ook daarbuiten zorgen voor veel criminaliteit en overlast. Verdachten die voor deze feiten zijn aangehouden, blijken doorgaans al meerdere malen met politie en justitie in aanraking te zijn gekomen. Verschillende trajecten zijn hen aangeboden, regelmatig hebben ze deze ook doorlopen, veelal zonder resultaat. Deze jongeren worden onvoldoende bereikt door hun ouders. Aan politie en justitie, maar ook aan hun school(opleiding) laten zij zich weinig gelegen liggen. Ze zijn tot vrijheidsstraffen veroordeeld, maar wanneer ze weer vrij zijn, gaan ze vaak door met het gedrag waarmee ze bezig waren en recidiveren ze. Veel delinquente jongeren hebben te maken met verstandelijke beperkingen, sociale, emotionele of psychiatrische problemen, vaak in combinatie met een verslaving. Ook zijn er jongeren bij wie ingrijpen nu cruciaal is om te voorkomen dat ook zij definitief het criminele pad kiezen.

Het bestuur, politie en Openbaar Ministerie hebben besloten dat deze groep stevig moet worden aangepakt. Tegen crimineel gedrag van deze jongeren moet consequent, streng en

snel worden opgetreden. Dat vraagt een intensivering van de aanpak van de (jeugd)criminaliteit op een breed terrein: opsporing, vervolging, snel straffen en consequent handhaven en uitvoeren van straffen, naast intensivering van preventie gericht op risicojongeren ter voorkoming van (voortdurende) criminaliteit.

Het programma kent samengevat drie hoofdlijnen, pijlers waarin de generaal preventieve werking van het strafrecht (je laat crimineel gedrag wel uit je hoofd als je weet dat je voor een paar jaar de gevangenis ingaat) nadrukkelijk wordt gecombineerd met (na)zorg en preventiemaatregelen ter voorkoming van instroom van onderop. Deze pijlers zijn:

- Lik Op Stuk aanpak van de criminele doelgroep
- Intensieve zorg na of in combinatie met straf, ter voorkoming van recidive
- Beperken van instroom (van 12-minners) en doorstroom (van broertjes) naar de criminele groep door gerichte preventiemaatregelen voor jongeren

Deze aanpak vraagt om extra menskracht van alle partners: in de opsporing en vervolging, in de nazorg en in preventie. De capaciteit en middelen zijn hier op dit moment onvoldoende op gericht. Het vraagt ook om nauwe samenwerking en het gelijktijdig inslaan van nieuwe wegen maar ook de bestaande uitvoering verbeteren. Preventieve trajecten moeten beter aangesloten worden op de specifieke hulpvraag van de jongeren.

Doel en doelgroep

Doel van de aanpak is enerzijds het significant terugdringen van geweldsdelicten, overvallen, straatroof en woninginbraken. Met een persoonsgerichte aanpak wordt naar verwachting het aantal notoire plegers van deze delicten teruggebracht. De inzet zal de veiligheidsgevoelens van bewoners, ondernemers en bezoekers verbeteren. Het bereiken van deze doelen is een zaak van lange adem. Echte resultaten verwachten we op de langere termijn; op de korte en middellange termijn valt een stijging van de veiligheidsindex echter niet uit te sluiten, juist vanwege de focus op de genoemde delicten. Een toename van het aantal aangiften (mogelijk tot 100.000 of meer) valt niet uit te sluiten, onder andere door een toename van vermogenscriminaliteit.

Tegelijkertijd is het doel van de aanpak om verdere schade aan de betrokkene, het gezin en de samenleving te voorkomen.

Om de doelen te kunnen bereiken is een majeure operatie nodig. Zaken moeten op een andere manier worden georganiseerd om te komen tot de noodzakelijke vernieuwing en verandering. Dat geldt voor alle partners: gemeenten, Openbaar Ministerie, politie en andere betrokken (zorg-)instellingen.

Op 1 maart jl. is de aanpak gestart, in de komende maanden zal de nieuwe werkwijze die wordt voorgestaan vorm krijgen en zullen concrete doelstellingen worden geformuleerd.

2.3 zeden

Het thema zeden maakt onderdeel uit van de prioriteiten die al voor de nieuwe planperiode waren benoemd. Dit thema, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen zedenmisdriven en mensenhandel, zal in het nieuwe meerjarenplan concreet worden uitgewerkt.

De extra aandacht in 2011 komt vooral tot uitdrukking in de afhandeling van de grote zedenzaak in Amsterdam, 13DOK, die eind 2010 aan het licht kwam en ook dit jaar veel (opsporings-)capaciteit zal vragen.

Daarnaast zal worden ingezet op het verminderen van het aantal zedenmisdrijven en het verminderen van het aantal mensenhandelmisdrijven en het zo verantwoord mogelijk omgaan met het afhandelen van deze misdrijven die zich voordoen binnen de regio Amsterdam-Amstelland. Ook hier geldt conform het beschrevene bij Top 600 dat rekening moet worden gehouden met een stijging in eerste instantie.

3. landelijke beleidsprioriteiten politie en de relatie met de regio

De minister van Veiligheid en Justitie heeft begin 2011 10 landelijke beleidsprioriteiten politie 2011–2014 kenbaar gemaakt, in april zal ook de nadere uitwerking in prestatie-indicatoren beschikbaar zijn. In onderstaand kader staan deze prioriteiten opgesomd:

Cluster 1: De buurt veilig, voorbewoner en ondernemer

- Aanpak van de criminele jeugdgroepen.
- Aanpak van overvallen, straatroof, inbraken, geweld.
- Bijdragen aan de gemeentelijke aanpak van onveiligheid op straat.
- Aanpak van dierenmishandeling: er komen 500 animal cops.

Cluster 2: Offensief tegen ondermijnende en georganiseerde criminaliteit

- Versterking van de integrale aanpak van cybercrime.
- Versterking aanpak kinderporno.
- Intensievere opsporing en hardere aanpak van criminele samenwerkingsverbanden.

Cluster 3: Slagkracht voor onze professionals

- Verbetering van de intake & afhandeling van aangiftes.
- Daling van bureaucratische lasten.
- Verbeteren van de heterdaadkracht.

Cluster 4: Aanpak (faciliteerders) illegaliteit en criminele vreemdelingen

- Uniformering identiteitscontroles vreemdelingen.

Het gaat hier om de beleidsprioriteiten politie, maar gezien de onderwerpen heeft dit ook invloed op de prioriteitsstelling van bestuur en Openbaar Ministerie. Dit komt tot uitdrukking in de regionale beleidsplannen. In die plannen, zo is vastgelegd in de transitieafspraken, moeten de prioriteiten van het lokale bestuur, de landelijke prioriteiten politie en prioriteiten OM samenkomen en in elkaars verlengde liggen.

De landelijke prioriteiten politie zullen derhalve de lokale/regionale prioriteitsstelling beïnvloeden. In dit plan voor 2011 zal alleen globaal kunnen worden ingegaan op de doorwerking van de landelijke prioriteiten op het regionale niveau, in het plan voor de periode 2012–2014 zal dit meer concreet inhoud krijgen.

In de regionale beleidsplannen zullen, zo is de verwachting nu, alleen de resultaatafspraken, waar op het niveau van regiokorps/regionale eenheid daadwerkelijk beïnvloedingsmogelijkheden liggen, worden doorvertaald, te weten:

- a. Aanpak van de criminele jeugdgroepen.
- b. Aanpak van overvallen, straatroof, inbraken en geweld.
- c. Bijdragen aan de gemeentelijke aanpak van onveiligheid op straat.
- d. Aanpak van criminele samenwerkingsverbanden.
- e. Verbeteren van de heterdaadkracht.

Landelijk wordt momenteel gewerkt aan de uitwerking van deze punten, globaal ziet het er als volgt uit:

- De uitwerking van punt a (criminele jeugdgroepen) krijgt de vorm van een jaarlijkse standaardrapportage waarin het totaaloverzicht van de criminele jeugdgroepen binnen de regio en het aantal aangepakte criminele jeugdgroepen is opgenomen. Deze rapportage wordt besproken in de lokale driehoek.
- Punt b (ernstige misdrijven) wordt uitgewerkt in twee ratio's. De eerste verdachtenratio richt zich uitsluitend op overvallen, de tweede verdachtenratio richt zich op de combinatie: overvallen, straatroof, inbraak woning, bedreiging en mishandeling. Het gaat daarbij om het aantal verdachten dat volgens de politieregistratie in een jaar is overgedragen aan het OM gedeeld door het aantal aangiften. De verdachtenratio voor overvallen dient jaarlijks uit te komen boven 40%. De gecombineerde ratio zal de komende jaren een stijging te zien moeten geven. Over de interpretatie van de norm voor deze laatstgenoemde ratio zal door het politieveld een voorstel aan de minister van V&J worden gedaan.
- De kern van punt c (aanpak onveiligheid op straat) is dat gemeenten een integraal veiligheidsplan moeten opstellen. Aspecten die daarbij aan de orde kunnen komen zijn de veiligheid in uitgaansgebieden en het openbaar vervoer. Ook jeugdproblematiek of bijvoorbeeld het beleid rond coffeeshops kan hierin een plaats krijgen. Een verplichting om aan bepaalde onderwerpen aandacht te besteden is er niet. De politie heeft de opgave ten behoeve van de gemeentelijke plannen relevante informatie ter beschikking te stellen.
- Wat betreft punt d (hardere aanpak criminele samenwerkingsverbanden; csv's) streeft de minister, afgezet tegen de situatie in 2009, naar een verdubbeling van het aantal aangepakte csv's uiterlijk in 2014. Thema's die bijzondere aandacht vergen zijn mensenhandel, productie, invoer en uitvoer van drugs, witwassen en milieucriminaliteit. Verder is het de bedoeling dat er in onderzoeken naar csv's standaard financieel gerechercheerd wordt en dat de mogelijkheid tot bestuurlijke aanpak wordt onderzocht. Naar verwachting zullen concrete voorstellen voor de aanpak van csv's worden gebaseerd op landelijke analyses en weging van mogelijke projectvoorstellen door het OM. Voor 2011 zal dit naar verwachting nog nauwelijks het geval kunnen zijn.
- Punt e (heterdaadkracht) ten slotte heeft tot doel dat de politie door zichtbaar en snel(ler) optreden meer verdachten van misdrijven op heterdaad kan aanhouden. Aangezien dit een onderwerp is waarover feitelijk nog niet veel bekend is, zal het hier minder gaan om een harde prestatieafspraken als wel om beter inzicht te krijgen in de praktijk. Er zal door de politie een indicator worden uitgewerkt die vervolgens in de praktijk zal worden beproefd.

In de regionale prioriteiten voor 2011, met als belangrijkste prioriteit de Top 600-aanpak, zijn nu al aspecten van de punten a, b, c en e terug te vinden. .

En op het eerste oog lijken de vijf punten goed te verenigen met de reeds binnen onze regio geformuleerde en uitgewerkte ideeën voor de prioriteiten in de komende jaren, die in het meerjarenplan 2012-2014 zullen worden opgenomen en waarbij een dadergerichte aanpak een kernpunt zal zijn.

4. Monitoring

4.1 overkoepelende doelstellingen

De overkoepelende ambitie van het Regionaal College bij het voeren van een regionaal veiligheidsbeleid is:

**“Verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid in de regio
door het verminderen van criminaliteit en overlast”**

Deze ambitie wordt meetbaar gemaakt via doelstellingen voor de objectieve en subjectieve veiligheidsindex in de regio. Tot en met 2010 werd gewerkt met een indexcijfer voor enerzijds Amsterdam en anderzijds Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn (samen Amstelland). Momenteel wordt gewerkt aan samenvoeging van beide indices (de index van Amstelland wordt in die van Amsterdam gevlochten). Uiteindelijk is er dus één regionale objectieve en subjectieve index. Voor Amstelland zal dat leiden tot nieuwe objectieve en subjectieve indexcijfers voor de afgelopen jaren. De Amsterdamse indexcijfers (objectief en subjectief) over de periode 2003–2010 veranderen niet en ook de wijze van berekening voor 2011 blijft gelijk.

Voor de index is 2011 derhalve een overgangsjaar, met gedeeltelijk herberekende waarden (voor Amstelland). Daarom wordt de doelstelling voor zowel de objectieve als subjectieve index als volgt:

Stabilisatie of een lichte verbetering (1–2 punten) ten opzicht van het jaar 2010

In de Regionale Veiligheidsrapportage die elke 4 maanden wordt opgemaakt, zal de ontwikkeling van de indices wordt gemonitord.

4.2 Prioriteiten

Zoals in paragraaf 2.1 is aangegeven worden de prioriteiten uit de planperiode 2007–2010/2011 gecontinueerd en daarmee ook de daarvoor geformuleerde doelstellingen. Ook de wijze van monitoring, viermaandelijks via de Regionale Veiligheidsrapportage (RVR), zal worden gecontinueerd.

De speciale aandacht voor overvallen en woninginbraken in 2011, zoals genoemd in paragraaf 2.1, zal ook in de RVR aan bod komen, zoals dit ook nu al het geval is.

Ook de Top 600– aanpak zal in de RVR worden opgenomen, maar er wordt momenteel nog gesproken over de precieze wijze van monitoring van de doelen van deze aanpak.

Ten slotte zullen de ratio's die deel uitmaken van de landelijke prioriteiten in de tweede helft van 2011 worden ingevoegd in de RVR, opdat over de ontwikkeling daarvan periodiek kan worden gerapporteerd.